มงคล แก้วจันทร์

Microcomputer Magazine
มีนาคม 2540

อีกครั้ง... กับกฎหมายลิขสิทธิ์

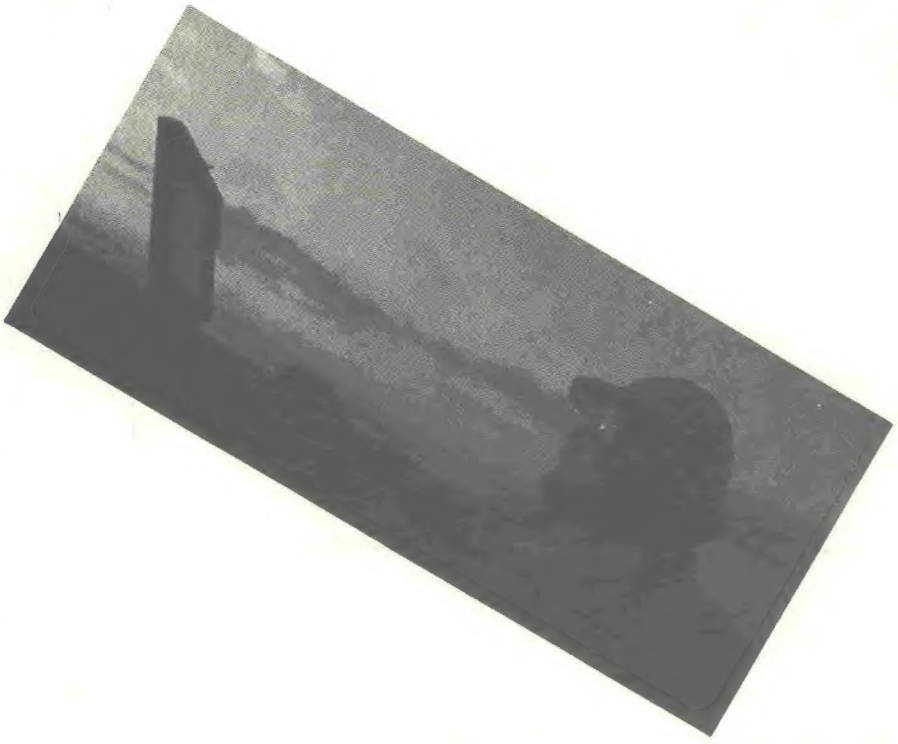

ทรัพย์สินทางปัญญาไม่ควรจะมีการละเมิด แต่ถ้าหากมีเหตุการณ์ใด ๆ ที่ไม่จูงใจให้เคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาแล้วนั้น ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์คงต้องมีต่อไป

เป็นเรื่องที่มีผู้คนกล่าวขวัญกันอย่างหนาหูมากในช่วงปี 2538 ว่ากฎหมายลิขสิทธิ์ฉบับใหม่จะมีผลกระทบกับอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์ในบ้านเราอย่างไร ความจริงลิขสิทธิ์จะรวมถึงสิทธิแต่ผู้เดียวในการกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับงานที่สร้างสรรค์นั้น โดยมีกฎหมายลิขสิทธิ์มารองรับ ซึ่งฉบับล่าสุดคือปี 2537

ส่วนที่จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับทางด้านคอมพิวเตอร์ คือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีการละเมิดลิขสิทธิ์กันเยอะมาก ไม่ว่าจะเป็นการทำซ้ำ การดัดแปลง ในความเป็นจริงแล้วโปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือซอฟต์แวร์จะได้รับการคุ้มครองในลักษณะงานด้านวรรณกรรมตามมาตราที่ 35 ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์ชุดคำสั่งและในตัวบทกฎหมายยังคุ้มครองข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับโปรแกรม ไม่ว่าจะเป็นคู่มือ คำแนะนำที่มากับโปรแกรม เช่น Help ต่าง ๆ

การคุ้มครองตลอดระยะเวลาที่ผู้สร้างผลงานหรือผู้จดลิขสิทธิ์ยังมีชีวิตบวกไปอีกห้าสิบปีหลังจากเสียชีวิต การละเมิดมี 3 วิธีคือ **ทำซ้ำ ดัดแปลง การแผยแพร่สู่สาธารณะชน** ประเด็นหลังดูเหมือนจะมีการหยิบยกมาพูดคุยกันมาก เพราะประเด็นการเผยแพร่ผ่านอินเทอร์เน็ตมีการตีความกันไปต่าง ๆ นา ๆ สรุปได้คือว่าถ้าเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตผิดทุกกระบวนการ

แล้วข้อยกเว้นมีอะไรบ้าง ตามมาตรา 34 ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่า หากการกระทำที่ไม่ได้ทำเพื่อมีวัตถุประสงค์แสวงหากำไรและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์จนเกินสมควร ก็อาจได้รับการยกเว้นโดยไม่ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์

ทั้ง ๆ ที่รู้ว่ามีกฎหมายลิขสิทธิ์แล้วทำไมคนไทยยังฝ่าฝืน เหตุผลง่าย ๆ ของมีลิขสิทธิ์ถูกกฎหมายราคาแพง แพงจนไม่อาจเอื้อมที่จะซื้อ ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว การสร้างสรรค์งานเกิดจากภูมิปัญญาและการสั่งสมประสบการณ์จึงจะได้มาซึ่งงาน แต่ถ้าหากสร้างสรรค์งานออกมา และหวังกำไรเกินควรโดยการตั้งราคาสูง สำหรับคนไทย เมื่อคุณตั้งราคาสูงลิ่ว อย่าหวังเลยว่าจะขายได้ ทำใจเถอะครับ ทำไมไม่ตั้งราคาให้ถูกลง เคยมีตัวอย่างซอฟต์แวร์ที่ราคาไม่แพงและผู้ใช้ไม่ยอมที่จะใช้ การก๊อบปี้ของเถื่อนด้วย เช่น TSM ของไทยซอฟต์ ครั้งหนึ่งราคาถูกมาก ซื้อของจริงดีกว่า

ครับ ตัวอย่างเกี่ยวกับการจับกุมและการดำเนินคดีเกี่ยวกับการทำผิดมีให้เห็นค่อนข้างบ่อย แต่ผู้ประกอบการหาได้เข็ดหลาบไม่ ลองมามองกันอีกมุมหนึ่ง ในแง่ของธุรกิจผู้ขายเป็นซัพพลายเออร์ให้กับความต้องการของผู้ซื้อ ต้นตออยู่ที่ผู้ซื้อที่ไม่ต้องการหรือไม่อยากใช้โปรแกรมที่ถูกต้องตามกฎหมายอย่างนั้นหรือ ความเป็นจริงแล้วใครเขาอยากจะทำผิด การกำหนดราคาและประสิทธิภาพของซอฟต์แวร์ที่จัดจำหน่ายนั้นคุ้มกับการลงทุน

ของเถื่อนไม่ไหว ผิดกฎหมายก็ยอม ก็ตั้งราคาแพงทำไม ตั้งให้สมเหตุสมผลหน่อยอนาคตไม่แน่ซอฟต์แวร์นั้นดีจริงตามราคาคุย จะกลายเป็นสินค้ามวลชนได้หรือไม่ คำตอบนี้ยังต้องการผู้ให้คำตอบที่ผู้บริโภคพึงพอใจ การทำธุรกิจมุ่งแต่หากำไรเกินควรคงจะได้เงินมากกระมัง แต่อย่าหวังเลยครับว่าจะจีรังยั่งยืน ยกตัวอย่างสินค้าอุปโภคบริโภค ยังต้องมีการจัดการการลดราคาเป็นระลอก เพื่อจะขายสินค้า เพื่อให้ธุรกิจอยู่รอดให้มีเงินทุนหมุนเวียน ทรัพย์สินทางปัญญาในที่นี้คือซอฟต์แวร์ กลับตั้งราคาแพงจนอดใจที่จะใช้

ข้อสรุปของการพัฒนาทางด้าน IT ส่วนหนึ่งต้องอาศัยความรู้ความสามารถและปัจจัยที่คอยเสริมภูมิปัญญา ให้มีแนวคิดกว้างไกลพัฒนาสิ่งใหม่ตอบแทนสังคม ถึงแม้ว่าซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนา IT จะเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่ไม่ควรจะมีการละเมิด แต่ถ้าหากมีเหตุการณ์ใด ๆ ที่ไม่จูงใจให้เคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาแล้วนั้น ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์คงต้องมีต่อไป

ฝากทิ้งท้ายสำหรับผู้พัฒนาซอฟต์แวร์อยู่เมืองไทยควรจะทำอะไรที่คนไทยยอมรับกันง่าย ๆ เช่นของดี ราคาเหมาะสม ไม่หลอกลวง แล้วคนไทยที่มีสามัญสำนึก รู้จักเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น เขาคงไม่ละเมิดลิขสิทธิ์กันหรอกครับ

ค่ายเยาวชนสมองแก้ว

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จัดค่ายเยาวชนสมองแก้วเป็นประจำทุกปี ครั้งนี้เป็นครั้งที่ 10 ระหว่างวันที่ 19-25 เมษายน 2540 ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

โดยการจัดค่ายอบรมในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายในการเสริมความรู้ให้กับเยาวชนที่สนใจในเรื่องวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ ซึ่งกิจกรรมจะเน้นให้เยาวชนสนุกกับคอมพิวเตอร์ การสร้างสรรสิ่งประดิษฐ์จากอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนกิจกรรมที่สร้างสรรค์ทางด้านวิทยาศาสตร์อีกมากมาย

ผู้ที่สนใจสามารถติดต่อสมัครได้ที่ ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เขตบางเขน โทรศัพท์ 562-0951-7 แฟกซ์ 562-0950